

El prec d'Orfeu

«i mentre Eurídice fugia d'ell per un prat, una serp que s'hi amagava li va mossegar el taló, l'enverinà, i llavors ella morí»

«El somni» de Bernat Metge s'estructura en quatre parts o llibres que narren el somni-visió del personatge Bernat i la seva conversa amb tres personatges que se li apareixen.

Us oferim un tros del llibre tercer, en què Orfeu lluita per recuperar Eurídice, la seva estimada. L'adaptació de l'obra l'ha fet Alba Dedeu (<https://www.youtube.com/watch?v=e-tDdxNoAaw>) i l'ha publicat Editorial Barcino (<http://www.editorialbarcino.cat/>) dins la col·lecció «Tast de Clàssics» (<http://www.editorialbarcino.cat/index.php/colleccions-barcino/tast-de-classics.html>) ».

Orfeu i Eurídice. Foto: PROSeRGioSVoX

Com qui espera amb un desig ardent sentir una cosa nova, important i inusitada, vaig preparar-me per escoltar allò que m'havien de dir, amb tota l'atenció i posposant qualsevol altre pensament, mentre els veia que discutien sobre qui parlaria primer. Després, amb un to molt gentil, maneres amables i una expressió alegre, Orfeu digué:

?Entre les persones corteses és costum que els joves parlin primer, i que els ancians, suplint les seves mancances, concloguin. Per tant, que no se'm consideri pretensions si començo a parlar jo,

perquè ho faré només per retre honor al meu company.

Apol·lo fou el meu pare, i Cal·líope la meva mare, i vaig néixer al regne de Tràcia. La major part del meu temps el vaig dedicar a la retòrica i a la música. Vaig tenir una esposa molt bella, anomenada Eurídice, que per a mi era més estimada que la vida. Per desventura seva, un dia que passava prop de la riba d'un riu, Aristeu, un pastor, li féu propostes libidinoses; i mentre Eurídice fugia d'ell per un prat, una serp que s'hi amagava li va mossegar el taló, l'enverinà, i llavors ella morí i baixà a l'infern. Quan vaig saber d'aquella mort dolorosa, hi vaig baixar jo també, i a les portes d'aquell lloc vaig començar a tocar la lira que m'havia donat Mercuri. La meva música va plaure tant a Cèrber, guardià de l'infern, que immediatament se'm van obrir aquelles portes. Un cop vaig ser dins, presentat davant la cort dels prínceps infernals, vaig dir: «Si a tan poderosos oients no puc exposar de la manera adequada el motiu per què sóc aquí, us suplico que m'ho perdoneu, perquè a causa de l'infortuni brusc i inesperat que m'ha caigut al damunt he perdut el seny. No he vingut aquí per contemplar les tenebres infernals, a les quals tot mortal ha de baixar per necessitat, ni per encadenar el coll de Cèrber, com alguns han fet; l'única causa de la meva vinguda és la meva esposa, morta pel verí d'una serp mentre era a la flor de la joventut. He provat de suportar-ho amb paciència, però no m'ha estat possible: l'amor d'ella m'ha vençut. Si les històries antigues són certes, tots heu estat enamorats, igual que jo; feu-me la gràcia, doncs, de retornar-me la meva esposa. Tots nosaltres us pertanyem i, tard o d'hora, acabarem aquí; perquè totes les persones han de morir: aquesta és la nostra última llar, i vosaltres posseïu els regnes eterns de la humanitat. Quan la meva esposa sigui vella, també ella serà vostra: només us demano que ara me la deixeu a mi. No rebutgeu la meva súplica, perquè, si ho feu, heu de saber que no me'n tornaré, i llavors us podreu alegrar de la mort de tots dos.»

Mentre deia aquestes paraules, els jutges de l'infern, que són Minos, Radamant i Èac; les fúries infernals, Al·lecto, Tisífone i Megera; les gorgones, Esteno, Euríale i Medusa; les harpies Ael·lo, Ocípete i Celeno, i les parques Cloto, Làquesis i Àtropos; tots ells, gràcies a la dolçor del meu cant, es compadiren de mi i començaren a plorar, i deixaren d'exercir els seus oficis. I totes les ànimes que eren allà, oblidant les penes que sofrien, van fer el mateix: Ixíon deixà la roda que solia portar, Tàntal s'oblidà de menjar i de beure, els voltors van menysprear el fetge de Tici, Sísif s'ajagué rere la roca que feia girar amb el cap, les filles de Dànu deixaren els recipients que volien omplir d'aigua, i les filles de Cadme perderen la fúria que les encenia. Llavors Prosèrpina, obeint Plutó, príncep de l'infern, cridà Eurídice, i ella va venir coixejant per la ferida recent que la serp li havia fet, i Prosèrpina me la va tornar, amb la condició que, fins que no haguéssim sortit de les valls infernals, ella em seguís i jo no mirés enrere, perquè si ho feia, la perdria.

Llavors, tots dos vam emprendre el retorn, i quan avançàvem per un camí tortuós, llarg i obscur, en arribar a la part més alta del marge d'una cinglera pregona, molt a prop de la sortida de l'infern, de por que ella defallís i perquè em delia per veure-la, em vaig girar, i tot seguit ella caigué. Vaig estendre els braços per agafar-la, però no van tocar sinó l'aire mogut pel seu cos en caure. Vaig voler tornar a l'infern per recuperar-la, i set dies vaig romandre a la porta sense menjar ni beure, amb la meva tristor i les llàgrimes com a únic aliment, i suplicava a Cèrber que em deixés tornar; però no en volgué saber res, de mi.

Bernat Metge

«El somni (<http://www.editorialbarcino.cat/index.php/somni-metge.html>) »

Versió d'Alba Dedeu

TAST DE CLÀSSICS

© de l'adaptació: **Alba Dedeu, 2012**

Reservats tots els drets d'aquesta edició:

EDITORIAL BARCINO, S. A.

«Tast del Tast» us convida a degustar la col·lecció «Tast de Clàssics», que ens permet gaudir dels grans autors i dels títols més destacats de la literatura catalana antiga des d'una sensibilitat contemporània. Escriptors i poetes actuals adapten les paraules del passat per fer-les més presents que mai.